

Referens

Helena Rojas Lundgren

PM

Aktivitetsplan - Insatser för ökat valdeltagande

Bakgrund

Sedan 1998 har kommunen haft särskilda insatser för att stimulera valdeltagandet i val och folkomröstningar. Valdeltagandet har sjunkit nästan varje val sedan 1976. I samband med valet till Europaparlamentet 2004 ökade för första gången valdeltagandet i Botkyrka, samtidigt som det gick tillbaka i övriga Sverige. Kommunen har inte en fullständig förklaring till detta. Det är dock troligt att vårt områdesarbete och den breda samverkan mellan de politiska partierna, det lokala föreningslivet och insatser i skolorna har haft en positiv påverkan.

Vårsta var det enda området i Botkyrka där valdeltagandet sjönk. Ökningen med 3 %-enheter i Fittja har hållit i sig två val i rad. En positiv trend är att samlade insatser för att ändra det låga valdeltagandet i Fittja verkar kunna leda till en hållbar framgång.

Känslan av att vara en del av samhället, inkluderad, och kunna påverka sitt liv påverkar benägenheten att gå och rösta. Kopplingen mellan lågt valdeltagande och utanförskap och diskriminering är uppenbar i Botkyrka. I vår kommun lever en stor andel av den kategori individer som forskare, politiker och praktiker i Sverige har identifierat som de mest diskriminerade - invånare med ursprung utanför Europa. Den forskning som finns gör gällande att etniskt ursprung gör skillnad bland den vuxna befolkningen, men denna skiljelinje gäller inte alla etniska grupper.

De aktiviteter som redovisas nedan har sin grund i mötet i Sigtuna den 9-10 mars 2006 mellan förtroendevalda och politiska sekreterare från alla partier samt tjänstemän. Resultatet från Sigtunadagarna har sedan diskuterats ytterligare på ett möte med partiernas politiska sekreterare samt i Demokrati- och integrationsberedningen.

Utgångspunkt - befrämja vanan att gå och rösta

Valdeltagandet vilar på två ben.

1. Tilltron till det politiska systemet.
2. Vanan (och motivationen) att gå och rösta.

Ben nummer ett kan bara uppnås med långsiktiga och uthålliga åtgärder.

2006-04-21

Insatser i samband med valår anses tillhöra ben nummer två.

Statsbidraget – Delaktiga Sverige åtgärd valinformation

Som ett led i demokratipolitiken har justitiedepartementet beslutat bevilja nio kommuner, däribland Botkyrka, 600 000 kronor vardera inom ramen för åtgärdsprogrammet "Delaktiga Sverige" (regeringsbeslut 2006-02-02 Ju2005/11827/D).

Dessa pengar ska användas för insatser som genomförs i samverkan med det lokala föreningslivet. Minst hälften ska användas för bidrag till det lokala föreningslivet, för t.ex. anordnande av valdebatter, valmöten och för andra sätt att sprida valinformation. Medlen får inte lämnas till politiska partier, men föreningarna ha möjlighet att bjuda in representanter från de politiska partierna till föreläsningar, debatter eller motsvarande.

Regeringens målsättning är att nå de grupper som enligt aktuell forskning och statistik har lägre valdeltagande, till exempel unga, personer med utländsk bakgrund, arbetslösa och låginkomsttagare. Ett annat krav är att kommunen ska ta hänsyn till människors olika förutsättningar samt till att både kvinnor och män engageras.

Mål

Målet är att de olika insatser som beskrivs nedan tillsammans ska mobilisera fler kommuninvånare att gå och rösta i valet 2006.

Plan för olika dimensioner av processen fram till valdagen september 2006

Insatser för ökat valdeltagande som en medborgerlig och politisk rättighet

- Demokratidagarna (sista veckan i april)
- Nationellt rådslag 26 april med fokus på förortens röst (i samarbete med Justitiedepartementet)
- Skapa ett nätverk av demokratiinformatörer ur det lokala föreningslivet och ur alla samhällsgrupper.
- Utbildning (i medborgerliga och politiska rättigheter) av demokratiinformatörer för att motivera invånarna att rösta (i samarbete med antidiskrimineringsbyrån och lokala Röda korset).
- Genomföra fortbildningar för lärare (inklusive SFI-lärare) i demokrati och mänskliga rättigheter.
- Särskilda insatser riktade till unga väljare i samarbete med kommunens Ungdomsfullmäktige.

2006-04-21

- Göra och genomföra en kommunal informationsplan inför valet 2006 (lokal valinformation på Klarspråk och på större invandrarpråk i kommunen).
- Moderator e-dialog och webbsänd kommunfullmäktige (lansering under demokratidagarna)
- Medverkan i Hoodsfred ungdomsfestival - politik, idrott och musik (juni)
- Ev. studiecirkel om medborgerliga och politiska rättigheter, om rösträttens historia och liknande (exempelvis på biblioteken eller andra öppna och välbesökta arenor i kommunen)
- Grillfester för att under informella former motivera till ökat valdeltagande och intressera befolkningen för partipolitik.
- Affischkampanj med uppmaningar att göra sin röst hörd (augusti).
- Demokratibuss (miljöbil). Samhällsinformatörer åker runt till olika områden i Botkyrka tillsammans för att skapa engagemang och intresse för politik. De politiska partiernas representanter erbjuds att åka med.

Politikergemensamma insatser för ökat valdeltagande

- Nämndsammanträden på offentliga platser i kommunen
- E-dialog med invånare/brukare.
- Tittarvänliga webbsända fullmäktigesammanträden "on demand"
- Samarbete med lokala föreningar för att framgångsrikt mobilisera ökat valdeltagande – t ex informationsinsatser på föreningar och genom lokala förebilder.
- Samarbetsplan mellan demokrati- och integrationsberedningen och valnämnden vad gäller den kommunala "poströstningen".
- Genomföra politikercaféer i syfte att skapa dialog och engagemang inför valdagen.

Partipolitiska insatser för ökat valdeltagande

Upp till varje parti.

Informationsinsatser

- Pressmeddelanden
- Annonser
- Affischkampanj med uppmaningar att göra sin röst hörd
- Lokal valinformation på Klarspråk och på större invandrarpråk i kommunen.
- Marknadsföring av:
 1. Demokratidagarna
 2. Hoodsfred ungdomsfestival - politik, idrott och musik
 3. E-dialog
 4. Webbsändningar

2006-04-21

Förslag från demokrati- och integrationsberedningen på förbättringar på själva valdagen

- Bättre skyltning till vallokalerna än vid förra valet.
- Samhällsinformatörer ute bland folk på valdagen.
- Högtalarbil.
- Megaballonger.

Ansvarsfördelning och organisation

Kommunens demokratiutvecklare svarar för att alla insatser genomförs och följs upp. Utvecklingschefen på kommunledningsförvaltningen har det övergripande ansvaret.

Finansiering och budget

Den totala budgeten, inklusive justitiedepartementets bidrag, är på 1 600 000 kronor. I budgeten ingår lön för demokratiutvecklaren.

Statsbidraget på 600 000 kronor ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 15 december 2006. Redovisningen ska beskriva hur insatserna har genomförts, vilka föreningar som har fått bidrag och eventuella andra samarbetspartners, vilka metoder som använts för spridning av valinformation och hur många som har nåtts av denna samt konsekvenserna för jämställdheten mellan kvinnor och män. Den ekonomiska redovisningen skall vara styrkt av en revisor. De pengar som inte har använts ska återbetalas.

Utvärdering av insatserna

Utöver redovisningen till justitiedepartementet kommer följande uppföljningar att genomföras:

- Rapport om valdeltagande, t ex områdesvis, bland förstagångsväljare och andra indikatorer som vi anser vara relevanta.
- Rapport om insatser från samhällsinformatörer om antal människor de varit i kontakt med, antal möten de haft, vilka de samarbetat med och hur.
- Rapport om antalet chattar och deltagare.
- Redovisningar av politikercaféerna.
- Redovisning av den elektroniska dialogen.
- Rapport om insatser från valnämnden i samarbete med demokrati- och integrationsberedningen.
- Ungdomsfullmäktiges förslag samt rapport om vad som genomförts av förslagen.
- Rapport om hur informationsplanen har genomförts.

Helena Rojas Lundgren
Utvecklingschef